

การเปิดรับข่าวสาร จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติทางธรณีวิทยา ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

เจริญ บุตรเมือง

ในการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาปัจจัยทางสถานภาพของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน ว่ามีการเปิดรับข่าวสาร จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาแตกต่างกันหรือไม่ ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสามคู่ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา การเปิดรับข่าวสารกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา และจิตสำนึกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางด้านสังคมศาสตร์ โดยใช้การวิเคราะห์ผลด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย t-test และ F-test และการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารโดยรวมจากสื่อมวลชนมากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และวิทยุตามลำดับ โดยประชาชนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาโดยรวมในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาโดยรวมในระดับปานกลาง

2. เมื่อเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุและอาชีพที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.01

3. เมื่อเปรียบเทียบจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุและรายได้ที่แตกต่างกัน มีจิตสำนึกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

4. เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.001

5. ผลการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสามคู่ ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร กับจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ ในส่วนของการเปิดรับข่าวสารกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

คำสำคัญ : การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา

การเปิดรับข่าวสาร จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติทางธรณีวิทยา ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

เจริญ บุตรเมือง*

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา นอกจากการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจแล้ว การท่องเที่ยวยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ เพิ่มพูนความเข้าใจ ความคิดเกี่ยวกับโลกและชีวิตให้กับมนุษย์ในปัจจุบัน การเดินทางติดต่อระหว่างประเทศสะดวกรวดเร็ว ทำให้การท่องเที่ยวแพร่หลายมากยิ่งขึ้น และจัดเป็นอุตสาหกรรมที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศและประชาชนหลายอาชีพ รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยมากเป็นลำดับต้นๆ เมื่อเทียบกับรายได้ทั้งหมดของประเทศ

การท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเองและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของประเทศไทยมีหลายชนิด ซึ่งสามารถอธิบายลักษณะและรูปแบบของแหล่ง การกำหนดรวมทั้งแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้ความรู้หรือข้อมูลทางธรณีวิทยาแทบทั้งหมด ในอดีตแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติของไทยไม่มีการวางแผนด้านบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้เปิดขึ้นมารับนักท่องเที่ยวไปตามสภาพ เมื่อใช้พื้นที่เป็นเวลานานและนักท่องเที่ยวเข้าไป เป็นจำนวนมาก ในที่สุดแหล่งท่องเที่ยวนั้นก็เสื่อมสภาพ สูญเสียการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และบางพื้นที่เสียหายไป เพราะการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและอาจเนื่องมาจากน้ำท่วมและพิบัติภัยธรรมชาติอย่างอื่น (สิน สินสกุล, 2555)

ปัจจุบันมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติหลายแหล่งของประเทศไทยที่สูญเสียสภาพแวดล้อมและความสวยงามตามธรรมชาติ การจะฟื้นฟูแก้ไขให้แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้กลับฟื้นขึ้นมาเหมือนเดิมเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยาก เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติเกิดขึ้นจากความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในเวลานั้นที่ประกอบกันขึ้นมาจากธรรมชาติรูปแบบต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น ต้นไม้ สายน้ำ ภูเขา โขดหิน เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะพึ่งพิงและสัมพันธ์กันอยู่ เมื่อถือกำเนิดขึ้น ณ จุดใดจุดหนึ่งบนพื้นผิวโลกแล้วจะผสมผสานกันเป็นความสวยงามที่ลงตัวสร้างความพึงพอใจให้กับมนุษย์ ซึ่งพร้อมที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว เพิ่มประสบการณ์ให้กับชีวิตจนแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น เป็นที่รู้จักมีชื่อเสียงต่อคนทั่วไป (กรมทรัพยากรธรณี, 2555) จากการใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาก ปัญหาที่จะเกิดจากการนำทรัพยากรธรณี ทั้งในรูปแร่ธาตุ พลังงาน มาใช้ประโยชน์ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร การทำเหมืองแร่ทั้งบนบกและในทะเล

*ข้าราชการบำนาญและนักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสื่อสารพัฒนาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การนำถ่านหินลิกไนต์มาใช้ และการพัฒนาห่านาปิโตรเลียมขึ้นมาใช้ ทั้งบนบก และในทะเล ได้ก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสีย และดินตะกอน ปัญหาร่องฝุ่นและอากาศเป็นพิษ และปัญหาดินเสีย สาเหตุประการสำคัญก็คือ การใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม การละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2557)

การทำความเข้าใจแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติทั้งหมดที่เกิดขึ้นบนพื้นโลก สามารถใช้ความรู้ทางธรณีวิทยาเป็นพื้นฐานในการอธิบายลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพราะธรณีวิทยาเป็นวิชาที่กล่าวถึงโลกและสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นบนโลกตั้งแต่อดีต จนวิวัฒนาการและเปลี่ยนแปลงมามีสภาพเช่นปัจจุบัน การนำความรู้ทางด้านธรณีวิทยามารวมเข้ากับความรู้อื่นสาขาวิชาอื่น เพื่อใช้ในการอนุรักษ์ป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติอาจจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยวด้านข้อมูลธรณีวิทยา เป็นรูปแบบหนึ่งของแหล่งข้อมูลด้านธรณีวิทยาซึ่งนอกจากจะศึกษาได้จากภาคสนามแล้ว ยังอาจรวบรวมจัดแสดงไว้เป็นแหล่งเรียนรู้ในสถาบัน และพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ แร่หินชนิดต่างๆ เช่น เส้าหินบะซอลต์ ที่เขาค้อเหล็กไฟ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ซากไดโนเสาร์ที่อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น สุสานหอยบ้านแหลมโพธิ์ จังหวัดกระบี่ โครงสร้างทางธรณีวิทยา เช่น รอยเลื่อนที่เขาพังกั้น อ่าวพังงา จังหวัดพังงา

แหล่งท่องเที่ยวประเภทพุร้อนหรือบ่อน้ำร้อน เป็นลักษณะทางธรณีวิทยาที่มีรูปแบบเฉพาะที่หน้าดินเด่นชัด เป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ทางธรณีวิทยา ที่บอกกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงของโลก จากการเดือดพุ่งของน้ำร้อน เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติทางธรณีวิทยา ที่น้ำร้อนไหลพุ่งขึ้นมาจากใต้ดินสู่พื้นผิวโลกปริมาณน้ำที่ไหลพุ่งขึ้นมาจะมีความรุนแรงต่างกันจึงมีชื่อเรียกพุร้อนต่างกันไปด้วย เช่น พุร้อนป่าแป๋ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ พุร้อนแม่เจดีย์ อ.เภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

พุร้อน (Hot spring หรือ Thermal spring) เป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติที่น้ำร้อนไหลพุ่งขึ้นมาจากใต้ดิน ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งของพื้นผิวโลก อุณหภูมิของน้ำที่พุ่งขึ้นมาอาจจะอุ่นถึงเดือดพล่าน อาจจะมีหรือไม่มีแร่ธาตุและก๊าซละลายอยู่ด้วย ปริมาณน้ำที่ไหลพุ่งขึ้นมาจะแตกต่างกัน บางแหล่งอาจจะไหลพุ่งสูง บางแหล่งอาจจะเพียงไหลซึมขึ้นมา ซึ่งทำให้มีชื่อเรียกพุร้อนแตกต่างกัน เช่น พุร้อนที่มีกำลังอัดดันของน้ำแรงมาก จนทำให้น้ำพุ่งขึ้นสูงเป็นช่วงๆ บางแหล่งอาจพุ่งขึ้นสูงถึงกว่า 50 เมตร เรียกว่า พุร้อนไกเซอร์ (Geyser) ถ้ามีเพียงไอร้อนหรือก๊าซพุ่งขึ้นมา ตามรอยแยกในดินเรียกว่า พุก๊าซ (Fumarole) และถ้ามีเพียงน้ำร้อนไหลซึมขึ้นมาบนผิวดินเรียกว่าน้ำซึม (Seepage) ส่วนพุร้อนที่มีโคลนซึ่งเกิดจากการหลอมละลายของหินโดยน้ำร้อนเดือดปนพุ่งขึ้นมาด้วยเรียกว่า พุกโคลน (Mud pot) ในขอบเขตจังหวัดกระบี่ มีพุร้อนหลายแหล่ง มีทั้งที่อยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเล ป่าชายเลน และพื้นที่บนบก พุร้อนเหล่านี้ มีสภาพรูปร่างตามธรรมชาติแตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิประเทศ เกิดเป็นธรณีสัณฐาน (Geomorphology) เฉพาะแบบของพื้นที่พุร้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งพุร้อนบนบกบริเวณบ้านบางคราม-บ้านบางเตียว อำเภอคลองท่อม มีพุร้อนที่มีลักษณะธรณีสัณฐานหลายรูปแบบ เช่น น้ำตกร้อน สระหรือบ่อน้ำร้อน ลานน้ำร้อน ลักษณะของน้ำตกร้อนบ้านบางเตียว คือ พุร้อนที่ไหลชานก้นภูเขา โดยลัดเลาะไปตามระดับความลาดชันของผิวดินจนกระทั่งไหลผ่านตลิ่งตกลงสู่คลองท่อม ขณะที่ไหลลงสู่คลองท่อมมีลักษณะเป็นน้ำตกและน้ำที่ไหลมีอุณหภูมิสูงกว่าน้ำปกติ ชาวบ้านจึงเรียกว่า

น้ำตกร้อน (กรมทรัพยากรธรณี, 2557)

แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรณีสัณฐานแหล่งท่องเที่ยวส่วนมากเป็นลักษณะของพื้นที่หรือภูมิลักษณะชนิดต่างๆ ที่อธิบายด้วยข้อมูลหลักฐานวิทยา ถึงการกำเนิดและวิวัฒนาการของพื้นที่ซึ่งปรากฏให้เห็นอยู่บนพื้นผิวโลก ผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยา เช่น การเคลื่อนไหวของเปลือกโลก การผุพัง การสึกกร่อน การพัดพา การสะสมตัว จนทำให้ลักษณะรูปร่างของพื้นที่นั้นเปลี่ยนไปอย่างที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น แม่น้ำ ภูเขา ทะเล และชายฝั่งทะเล

แหล่งท่องเที่ยวทั้งสามรูปแบบนี้ จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยาและไม่อาจแยกประเภทได้เด็ดขาด โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีสัณฐานจะมีส่วนเกี่ยวข้องในเกือบทุกๆ แหล่งท่องเที่ยว (กรมทรัพยากรธรณี, 2555)

ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนตระหนักเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติทางธรณีวิทยา อันเป็นสมบัติล้ำค่าของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การเปิดรับข่าวสาร จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนนโยบายและระเบียบมาตรการเพื่อเป็นการปกป้อง ดูแลรักษาและอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,674,843 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อถือ 95% โดยอาศัยวิธีคำนวณด้วยสูตรทางสถิติ ของ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ (2553) ได้จำแนกกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยกำหนดพื้นที่ของกรุงเทพมหานครครอบคลุม 50 เขต ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลากรายชื่อเขตพื้นที่ขึ้นมา 10 เขต ได้แก่ เขตสายไหม เขตราชเทวี เขตบึงกุ่ม เขตลาดพร้าว เขตบางเขน เขตคลองเตย เขตตลิ่งชัน เขตประเวศ เขตบางกะปิ เขตบางกอกน้อย และใช้วิธีกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นดำเนินใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญในการเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

2. ในส่วนของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน ได้แก่

2.1 สถานภาพทั่วไป เป็นลักษณะคำถามข้อมูลลักษณะทางประชากรของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะเป็นปลายปิดแบบหลายตัวเลือก

2.2 การเปิดรับข่าวสารของประชาชน โดยมีลักษณะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลด้านการเผยแพร่สื่อของกรมทรัพยากรธรณี ประเภทสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ สื่อกิจกรรมและสื่อบุคคล โดยข้อความคำถามเป็นลักษณะแบบปลายปิด

2.3 ด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาเป็นข้อความคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านจิตสำนึกของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาเป็นรายละเอียด คำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งข้อคำถามลักษณะแบบปลายปิด

มาตรวัดตัวแปรของข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนที่ 2.2, 2.3, 2.4 เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลตัวแปรต่างๆ ที่ศึกษา นำเสนอข้อมูลด้วยตาราง แจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแบบ t-test และ F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ของเซฟเฟ (Scheffe) ในการอธิบายความแตกต่างระหว่างสถานภาพของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในด้านการเปิดรับข่าวสาร จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา และใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา การเปิดรับข่าวสารกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา และจิตสำนึกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านสถานภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21- 30 ปี โดยมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท

2. จากการศึกษาการเปิดรับข่าวสารด้านข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา พบว่าประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีการเปิดรับข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 2.65$) โดยการเปิดรับข่าวสารมากที่สุด 3 อันดับแรก (ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง) ได้แก่ สื่อมวลชน ($x = 3.30$) สื่อเฉพาะกิจ ($x = 2.87$) และสื่อกิจกรรม ($x = 2.65$)

3. ปัจจัยด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทางธรณีวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีลักษณะจิตสำนึกมากที่สุด 3 อันดับ (ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด) ในประเด็นมนุษย์เป็นตัวการสำคัญในการทำลายธรรมชาติ ($x = 4.53$) ประเด็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดี เป็นสิ่งที่หายากและเป็นทัศนียภาพ ($x = 4.36$) ประเด็นการรวบรวมและจัดเก็บขยะมูลฝอยออกจากสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อนำไปทิ้งเป็นการสร้างจิตสำนึกร่วมกัน ($x = 4.31$)

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีลักษณะการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 อันดับ (ซึ่งอยู่ในระดับมาก) ในประเด็น (นานๆ ครั้ง) ท่านเก็บทรัพยากรจากแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำ เช่น ก้อนหิน เปลือกหอย ดอกไม้ ทรายฯ ($x = 4.06$) ประเด็น (นานๆ ครั้ง) เมื่อ

ท่านพักแรมค้างคืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรณิวิทยาท่านหัก/ตัดกิ่งไม้ เพื่อนำมาทำอาหาร ($x = 4.04$) ประเด็น (นานๆครั้ง) ท่านซื้อของป่าหายากจากชาวบ้าน เช่น สมุนไพร ต้นว่าน รากไม้ ต้นไม้ ลูกไม้ ฯลฯ ($x = 3.89$)

5. จากการเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสารของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ และอายุที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.01

6. จากการเปรียบเทียบด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณิวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุและรายได้ที่แตกต่างกันมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณิวิทยาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

7. จากการเปรียบเทียบด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณิวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่าประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการศึกษาและอาชีพที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณิวิทยาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.001

8. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การเปิดรับข่าวสารและจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณิวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร

9. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณิวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

10. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณิวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สรุปและวิจารณ์ผล

1. จากการศึกษาเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีความแตกต่างทางสถานภาพบุคคล พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันด้านเพศมีการเปิดรับข่าวสารไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย ของ วิฐิตี วิทยสโรณะ (2540) ที่พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่ต่างกัน

ด้านการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร ไม่ต่างกันซึ่งขัดแย้งกับกับแนวคิดของ ปรมะ สตะเวทิน (ทิพย์มณฑา บุญยถีน, 2551: 18) ที่กล่าวไว้ว่า คนที่มีการศึกษาสูงจะเป็นผู้รับสารที่ดี เนื่องจากมีความรู้กว้างขวางในหลายๆ เรื่อง และสามารถเข้าใจสารได้ดี จึงส่งผลให้คนที่ระดับการศึกษาสูง จะเลือกใช้สื่อมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าคนที่มีการศึกษาสูง ย่อมมีรายได้สูงตามคุณวุฒิของการศึกษา จึงทำให้มีศักยภาพในการเลือกใช้สื่อได้หลากหลาย เนื่องด้วยมีกำลังทรัพย์

ในการซื้ออุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารได้หลากหลาย

ด้านอายุ และอาชีพที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Defleur (ทิพย์มณฑา บุญยถิณ, 2551: 18) ที่กล่าวไว้ว่าตัวแปรอายุที่ต่างกัน คือ วัยรุ่นจะใช้สื่อเพื่อความบันเทิงโดยจะฟังเพลงมากกว่าดูโทรทัศน์ วัยผู้ใหญ่ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือพิมพ์เท่ากัน และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศเกาหลีจากสื่อมวลชนที่มีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าเกาหลีของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ของ พัทธพันธ์ เต็ดแก้ว (2552) ที่พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศเกาหลีจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน และสนับสนุนผลการวิจัยเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่นของ สมยศ โอ่งเคลือบ (2544) ที่พบว่า พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแตกต่างกันตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับมารมาเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา ของ ทศนัย สุนทรวิภาค (2532) ที่พบว่า เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากหนังสือพิมพ์ อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากนิตยสารระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยจากหนังสือพิมพ์

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความแตกต่างทางสถานภาพบุคคล พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน ด้านเพศ การศึกษา อาชีพ มีจิตสำนึกไม่แตกต่าง ชัดแย้งการวิจัย เรื่อง จิตสำนึกของมัคคุเทศก์ต่อการนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระบบนิเวศแนวปะการัง ของ ธัญภรณ์ วงศ์อกนิษฐ์ (2543) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีจิตสำนึกสูงกว่าเพศหญิง และมัคคุเทศก์ที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีจิตสำนึกต่างกันด้วย

ด้านอายุ รายได้ที่แตกต่างกัน มีจิตสำนึกแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง จิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่นกรณีศึกษาเกาะเสม็ดจังหวัดระยองของ รติรัตน์ เขียวมีส่วน (2547) ที่พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษาและความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างกัน

3. จากการศึกษาเปรียบเทียบด้านจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความแตกต่างกันทางสถานภาพบุคคล พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ รายได้ มีส่วนร่วมไม่แตกต่าง ชัดแย้งกับงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย ของ จิราพร อนุรักษ์ (2554) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำด้านเพศ อายุ อาชีพและประสบการณ์เป็นผู้นำชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงรายแตกต่างกัน

พบว่าด้านอาชีพ การศึกษาที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในท้องถิ่นกรณีศึกษาเกาะล้านจังหวัดชลบุรี ของ

รัตน์วดี จุลพันธ์ (2547) ที่พบว่า เมื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ อาทิ สภาพการณ์ในการอบรมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่างกัน

4. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารของประชาชนกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยเรื่องจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่นกรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ของ รติรัตน์ เขียวมีส่วน (2547) ที่พบว่า การได้รับข่าวเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรับรู้สิทธิด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนของประชาชนในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ของ พิศศิลา จิตนาวสาร (2535) ที่พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน และสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนในท้องถิ่นกรณีศึกษาเกาะล้านจังหวัดชลบุรี ของรัตน์วดี จุลพันธ์ (2547) ที่พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ยังสนับสนุนผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย ของจิราพร อนุรักษ์ (2554) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารในเรื่องสิ่งพิมพ์ เสียง สื่อโฆษณา มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย

6. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการ จิตสำนึก กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จิตสำนึกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในโครงการตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับการเปลี่ยนแปลง จิตสำนึกและพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงหมู่บ้านป่าละอู ของสาโรจน์ พาณิชชานนท์ (2554) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมในเกณฑ์ดีและดีมากจะมีจิตสำนึกอยู่ในเกณฑ์ดี กลุ่มที่มีการมีส่วนร่วมในทุกเกณฑ์มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าอยู่ในเกณฑ์ดี และกลุ่มที่มีจิตสำนึกในเกณฑ์ปานกลางและดี จะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าในเกณฑ์ดี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเลือกใช้สื่อให้เข้าถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ควรพัฒนาเนื้อหาในการนำเสนอรายการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยาที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

2. สื่อเฉพาะกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการเผยแพร่ แจกจ่ายไปสู่ หน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษา เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ด้านธรณีวิทยาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ฯลฯ เช่น สื่อวีดิทัศน์ โปสเตอร์ วารสาร เป็นต้น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับแหล่งธรณีวิทยาต่าง ๆ เช่น การเกิดของแหล่งธรณีวิทยา การสำรวจพบ การใช้ประโยชน์ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของแหล่งธรณีวิทยา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อช่วยในการอธิบายการเปิดรับ จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย และเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้มีความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ และขอบคุณประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมถึงครอบครัวและเพื่อนๆ ที่คอยสนับสนุนข้อมูลในทุกๆ ด้าน ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรธรณี. สืบค้นเมื่อ 2555 กันยายน 15. URL: www.dmr.go.th

เจริญ บุตรเมือง. (2555). การเปิดรับข่าวสาร จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางธรณีวิทยาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสื่อสารพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิราพร อนุรักษ์. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.

ฐิติ วิทยสรณะ. (2540). การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ ทศนคติและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์

- มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ทิพย์มณฑา บุญยถิณ. (2551). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายการคุณพระช่วย**. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2531). **พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530**. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ทัศนัย สุนทรวิภาค. (2532). **พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองไทยกับ
การมาเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา**. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินท์ ศิลปจารุ. (2553). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและSPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 11.
กรุงเทพฯ: บิสเนสอาร์แอนด์บี.
- ธัญภรณ์ วงศ์กนิษฐ์. (2543). **จิตสำนึกของมัคคุเทศก์ต่อการนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระบบนิเวศ
แนวปะการัง**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศึกษาศาสตร์ (สิ่งแวดล้อมศึกษา). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นำพล ปรงประทีน. (2546). **จิตสำนึกทางการเมืองของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจ
นครบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิศศิลป์ จิตนาวสาร. (2535). **การศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วม
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนของประชาชน ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี**.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทธนันท์ เด็ดแก้ว. (2552). **การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศเกาหลีจากสื่อสารมวลชน
ที่มีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคสินค้าเกาหลีของประชาชนใน
กรุงเทพมหานคร**. พิษณุโลก: คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร.
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปัจจุบัน**. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- รติรัตน์ เขียวมีส่วน. (2547). **จิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว
ของประชาชนในท้องถิ่น: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
สังคมศาสตร์ (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัตนวดี จุลพันธ์. (2547). **การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนใน
ท้องถิ่นกรณีศึกษาเกาะล้าน จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สิ่งแวดล้อมคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วราพร ศรีสุพรรณ. (2536). **สิ่งแวดล้อมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- สมยศ โอင့်เคลือบ. (2544). **พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประชาชน
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต วิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สาโรจน์ พานิชานนท์. (2554). การมีส่วนร่วมในโครงการตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับการเปลี่ยนแปลง จิตสำนึกและพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง หมู่บ้านป่าละอู. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม, 7 (1 มกราคม - มิถุนายน).

สิน สินสกุล. ธรณีวิทยากับแหล่งท่องเที่ยวของไทย. สืบค้นเมื่อ 2555 กันยายน 15. URL:

http://secondsci.ipst.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=97%3A2010-10-20-04-00-17&catid=39%3Ahide&Itemid=34

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. สืบค้นเมื่อ 2557 พฤศจิกายน 20. URL:

<http://kanchanapisek.or.th/kp6/BOOK24/chapter7/chap7.htm>

